

A R G O V I A,

vulgò

Argow.

Argovia.

Huius pagi.

Lucerna.

Elvetios in quatuor pagos distinctos fuisse scribit Cæsar. Ad eos pertinet *Argovia*, vulgo *Argow* / pars regni *Trans-Iuren-* sis. Complectebatur autem *Trans-Iuren-* se regnum quicquid à Iura monte, ad Alpes usque excurrerebat. Hæc vero *Argoviæ* tabula *Lucernæ*, *Vriorum*, *Vnderwaldiæ*, & *Glaronæ* territoria ac pagos ob oculos ponit. Primas inter illos tenet *Lucerna*, quæ *Meyero Lacocerna* dicitur, quod vicinum lacum adspiciat & cernat. Sita est ad ostiū fluvii *Rusæ*, quæ is effluit ex lacu amplo, ad pedem altissimi montis, quem *Pilati* montem vulgo nominant. Hæc iter est per *Le-* pontias Alpes in *Italiam*, quas montem *S. Gothardi* vocant. Hæc merces clitellariis jumentis ultro citroque in *Italiam* & *Helvetiam* commeantes per lacum & *Rusam* fluvium, in *Rhenum*, ac porro in *Oceanum* devehuntur. Quæ de origine & primordiis urbis traduntur, incerta sunt. Traditur hinc inde in ora fluminis arces fuisse, ab *Allemanis* exstructas. Nomen accepisse videtur à *Lucerna*, quæ forte illic in usum navigantium noctu suspendebatur. cui officio inservit procul dubio turris illa vetusta, quæ ad superiorem pontem hodie ab aquis nomen habet: qualis etiam *Tiguri* est, à fluctibus *Wellenbergæ* dicta. Majora commoda *Lucernatibus* præstat lacus, quam vicinum solum, licet prætis eximiis nobile, quæ pabula pecudi idonea subministrant. Urbs est nitida satis & decora, opulenta, emporium *Suitensium*, *Vriorum*, & *Transinorum*. Tradunt annales domestici, *Lucernates* *Carolo Magno* adversus *Saracenos* militasse, & ab eo cum privilegia quædam consecutos, tum cornuum usum, quibus adhuc classicum tempore belli canunt. Penes *Canonicorum* collegium maxima hic quondam potestas fuit. Illud deinde ex donatione *Pipini Regis* in potestatem venit *Abbatis Murbacensis*. Hinc *Albertus Austriacus Imperator* eandem urbem ab *Abbate Murbacensi* emit. Verum non ita multo post *Lucernates* sub *Austriacorum* imperio, gravibus oneribus pressi, pacis & libertatis amore, anno *MCCCXXXII* foederi subscribere.

Germania.

Præfecturæ Lucernatum duæ sunt: nî quibus præfecti ibidem habitant, *Wikenfis*, & *Sempach*. At præfectus hujus nullum jus in oppidum habet, tantum lacui & venationi præest. Reliquas administrant *Senatores* in urbe manentes, quæ sunt *Willisow*, *Chelamt*, *Merischwandan*, *Waggis*, *Ebiconæ*, *Horba*, *Krientz*. Item duæ urbes, *Sursejum* & *Sempachium*, in clientela sunt *Lucernatum*. Habent tamen proprium Concilium, quod causas tam civiles, quam criminales judicat: sed Princeps Concilii *Sursei Schultthes* dictus, jurejurando se *Lucernatibus* obstringit.

Lucernates excipiunt *Vrii*. Hos *Romani* olim appellarunt *Tauriscos*. Nomen vero *Vri* putatur originem duxisse ab *Vranis*, quos veteres *Tauriscos* nominaverunt. Nam & hodie in isto tractu *Tauros* vocant *Vros*, veterum *Germanorum* more. Quin & insigne hujus gentis est taurinum caput, in campo depictum croceo. Horum territorium in decem Communitates dividitur, sive Participationes, quod soli ex his electi *Senatores* omnium munerum participes sint, & ad annuos conventus vocentur. *Switzium* oppidum est, à quo tota *Helvetia* nomen accepit. Primo ædificatum ab iis creditur, qui è *Sueciæ* regno novis quærendis sedibus huc profugerant. Hiquoque unâ cum aliis duobus pagis adversus *Nobilium* insolentiam conspiravere. Ab his ergo *Suitzeri* dicti *Helvetii*, vel quod in *Suitziorum* agro primò pro libertate pugnatum fuerit, vel quia diu cum *Eremitanis* contenderint, & primi *Austriacorum* irruptioni expositi fuerint: vel denique quod initium foederationis fecerint, *Vrii*, *Silvani*, & *Suitenses*. Horum tractus in sex partes distinguitur, quas *Quartas* vocant, retento veteri nomine, in recenti & senaria divisione.

Inferior Silvania, quæ vulgo *Vnderwaldia*, liberæ conditionis pagus, mutuo societatis foedere, *Suitiæ* & *Vraniæ* junctus, anno Domini 1315. Alpibus ut vallo à natura cingitur, pascuisque gaudet amœnissimis, & idoneis alendo pecori. Divisus est hic pagus in duos conventus, per silvam *Kernwald*; quorum alter superior, alter inferior dicitur.

Glarona, *Glaris*, *Helvetici foederis vallis* ac regio, juxta *Limagum* fluvium, non admodum ampla, longitudine trium milliarium *Germanicorum*, nomen habens à præcipuo totius regionis vico. Tribus partibus Alpes eam cingunt,

R r r

à me-